Eduskunnan talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

Viite: HE 25/2025 vp

Keskuskauppakamarin lausunto hallituksen esityksestä laeiksi pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain, verotusmenettelystä annetun lain ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 30 §:n muuttamisesta

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Keskuskauppakamarin lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain, verotusmenettelystä annetun lain ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 30 §:n muuttamisesta (HE 25/2025 vp). Lausuntonaan Keskuskauppakamari esittää kunnioittavasti seuraavan.

Hallituksen esityksessä pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmään ehdotetaan lisättäväksi uusi tiedon käsittelytapa, keskitetty sähköinen saldo- ja tilitapahtumajärjestelmä. Tätä kautta eräillä toimivaltaisilla viranomaisilla olisi mahdollisuus jatkossa selvittää pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä paitsi tilin asiakkuutta koskevia tietoja myös saldo- ja tilitapahtumatietoja ja arvopapereihin liittyviä tietoja. Ehdotukset perustuvat kansallisiin muutostarpeisiin.

Keskuskauppakamari kannattaa hallituksen esityksen tavoitetta keventää luotto- ja maksulaitosten tilitapahtumakyselyjä koskevaa hallinnollista taakkaa keskittämällä viranomaisen kyselyt yhteen järjestelmään, jossa yhdenmukaistetaan saldo- ja tilitapahtumakyselyjen käsittelysääntely kaikkien viranomaisten ja niiden tekemien kyselyjen osalta. Keskuskauppakamari huomauttaa kuitenkin, että kansallisten lisäominaisuuksien lisääminen EU-sääntelyyn pohjautuvaan tietojenvaihtojärjestelmään voi osoittautua myöhemmin ongelmalliseksi ja aiheuttaa lisäkustannuksia, jos järjestelmän pohjalla olevaa EU-sääntelyä kehitetään.

Keskuskauppakamari pitää yritysten oikeusturvan näkökulmasta ongelmallisena sitä, että hallituksen esityksessä ei ehdoteta nimenomaisia säännöksiä tietopyyntöihin vastaavan yrityksen luottamuksensuojasta. Yritys, joka saa viranomaiselta tietopyynnön, ei käytännössä voi järjestelmän kautta saatavien tietojen perusteella itse arvioida viranomaisen tiedonsaantioikeutta ja tietopyynnön oikeellisuutta, vaan joutuu luottamaan siihen, että viranomainen on arvioinut tietojensaantioikeutensa oikein. Vaikka viranomainen tekeekin arvionsa virkavastuulla, ilman laillista perustetta tehty tietopyyntö saattaa yrityksen osalta johtaa seuraamuksiin tietosuojasääntelyn laiminlyönnistä. Ongelma liittyy Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan osin myös siihen, että viranomaisten tiedonsaantioikeuksia koskevaa sääntelyä ei ole kokonaisvaltaisesti arvioitu

suhteessa EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (GDPR) vaatimuksiin. Keskuskauppakamari pitää siksi tärkeänä, että yritysten luottamuksensuojaa parannettaisiin lakiin otettavalla nimenomaisella säännöksellä.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Ville Kajala
Johtava asiantuntija